

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 220/2015-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. apríla 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného hbr advokáti, s. r. o., Obchodná 58, Bratislava, konajúca prostredníctvom konateľa a advokáta Martina Holiča, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 37 Er 5009/2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. marca 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného hbr advokáti, s. r. o., Obchodná 58, Bratislava, konajúca prostredníctvom konateľa

a advokáta Martina Holiča, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 37 Er 5009/2011 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh ústavný súd zistil, že sťažovateľ je v procesnom postavení oprávneného účastníkom napadnutého konania o vymoženie sumy 1 191,20 € s príslušenstvom. Sťažovateľ písomným podaním z 27. apríla 2012 navrhol okresnému súdu zmenu súdneho exekútora v napadnutom konaní. Keďže okresný súd ostal nečinný, sťažovateľ opakovane svoj návrh na zmenu exekútora podaniami z 18. novembra 2014 a 21. januára 2015.

Dňa 23. januára 2015 podal sťažovateľ predsedovi okresného súdu sťažnosť na prieťahy v napadnutom konaní. Predseda okresného súdu mu 2. februára 2015 oznámil, že o jeho návrhu na zmenu súdneho exekútora bolo rozhodnuté 30. januára 2015, a zároveň sa sťažovateľovi ospravedlnil, že okresný súd vo veci nekonal plynule.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza: *„Napriek tomu, že neexistovali žiadne prekážky postupu súdu, v čase od podania prvého návrhu na zmenu súdneho exekútora zo dňa 27. 04. 2012 až do vydania uznesenia, ktorým sa návrhu sťažovateľa ako oprávneného vyhovel, neboli vykonané žiadne úkony zo strany súdu po dobu 33 mesiacov... Vzhľadom na uvedené sťažovateľ od podania žiadosti na zmenu súdneho exekútora zo dňa 27. 04. 2012 až do vydania uznesenia zo dňa 30. 01. 2015, teda 33 mesiacov žil v právnej neistote kvôli nečinnosti a zbytočným prieťahom na strane súdu.“*

Podľa názoru sťažovateľa *„týmto spôsobom zasiahol porušovateľ do základného práva sťažovateľa definovaného článkom 48 ods. 2 Ústavy SR na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov“.*

Sťažovateľ žiada o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 2 000 € z dôvodu, že „... sa snaží dosiahnuť uspokojenia náhrady škody spôsobenej trestným činom prostredníctvom výkonu rozhodnutia v exekučnom konaní. Chybný postup súdu nepomohol sťažovateľovi dosiahnuť spravodlivý záver a uspokojenie svojich nárokov, ktoré mu boli spôsobené trestnou činnosťou povinného. V dôsledku neadekvátneho postupu súdu aj napriek ich aktívnemu prístupu, po dobu dlhšiu ako 33 mesiacov nebol súd schopný rozhodnúť o žiadosti oprávneného na zmenu súdneho exekútora. Dôsledkom takéhoto prístupu súdu stratil sťažovateľ akúkoľvek dôveru v schopnosť súdneho systému zabezpečiť primeranú ochranu jeho práv.“.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ]... na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov v zmysle článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava V... porušené bolo.

2. [REDAKOVANÉ]... sa priznáva Finančné zadosťučinenie v sume po 2.000,- EUR (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava V povinný uhradiť v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Bratislava V je povinný nahradiť trovy právneho zastúpenia [REDAKOVANÉ]... vo výške 355,72 EUR s DPH, a to na účet právneho zástupcu... do 3 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí rozsah predmetu konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011).

V nadväznosti na uvedené ústavný súd konštatuje, že petit sťažnosti nezodpovedá kvalitatívnym požiadavkám, ktoré vyplývajú z ustálenej judikatúry ústavného súdu, a to napriek tomu, že sťažovateľ je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (v bode 1 petitu nie je označené konanie, v ktorom malo dôjsť k zbytočným prieťahom, pozn.). Uplatňujúc materiálny prístup k ochrane ústavnosti, ústavný súd kvalifikoval sťažnosť

sťažovateľa podľa obsahu jej odôvodnenia ako sťažnosť, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 37 Er 5009/2011.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

Zo sťažnosti sťažovateľa a z jej príloh vyplýva, že v namietanom konaní dochádzalo k prieťahom, ústavný súd však zároveň poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné prieťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00).

V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

Navyše, v konaniach o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou vyžaduje preukázanie podania sťažnosti predsedovi príslušného súdu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Takúto sťažnosť totiž ústavný súd považuje za účinný prostriedok ochrany základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorý vzhľadom na subsidiárne postavenie ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd treba využiť pred podaním sťažnosti ústavnému súdu (porovnaj napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť tohto právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prieťahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prieťahov a ustanovuje za také prieťahy aj

disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prieťahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“. Napokon podľa § 64 ods. 3 zákona o súdoch „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky.“.

Ústavný súd vo svojej predchádzajúcej judikatúre viackrát poukázal aj na to, že ak orgán štátnej správy súdov uzná sťažnosť na prieťahy v konaní za dôvodnú, nemusí to viesť bez ďalšieho k prijatiu v nadväznosti na to podanej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy (§ 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde) na ďalšie konanie, pretože ústavný súd, pridržiavajúc sa doterajšej judikatúry, považuje za potrebné poskytnúť všeobecnému súdu časový priestor na prijatie opatrení s cieľom nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou (IV. ÚS 78/07, IV. ÚS 59/08, IV. ÚS 27/09).

V prípade, ak všeobecný súd, reagujúc na sťažnosť sťažovateľa podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch, prijme opatrenia smerujúce k zabezpečeniu ochrany jeho základného práva, zakladá to podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu dôvod na odmietnutie sťažnosti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sťažnosť na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch predsedovi okresného súdu podal 23. januára 2015. Po podaní sťažnosti okresný súd rozhodol o návrhu na zmenu exekútora uznesením sp. zn. 37 Er 5009/2011 z 30. januára 2015. Z uvedeného vyplýva, že okresný súd po podaní sťažnosti začal vo veci konať, t. j. prostredníctvom tejto sťažnosti sa zabezpečila efektívna ochrana jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Sumarizujúc dosiaľ uvedené, ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu v namietanom konaní bol najmä v období po podaní návrhu na zmenu súdneho exekútora poznamenaný prieťahmi, ale po podaní sťažnosti podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch predsedovi okresného súdu došlo k náprave.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

Nad rámec odôvodnenia tohto uznesenia ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že v prípade, ak bude okresný súd v ďalšom období v namietanom konaní bez relevantného dôvodu nečinný, resp. v ňom bude postupovať neefektívne, nič nebráni sťažovateľovi, aby opätovne podal sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorou sa bude domáhať ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. apríla 2015